

שר החקלאות וביטחון המזון אבי דיכטר "משק החלב מתוכנן ואלחם שיישאר כך גם בעתיד"

ראובן זלץ

ימים מורכבים עוברים
על שר החקלאות אבי
דיכטר, השר היחיד
בממשלה שהצביע נגד
תקציב המדינה, במחאה
על הקיצוץ הגס בתקציב
משרדו. המאבקים שלו
ושל מנכ"ל המשרד,
מול פקידי האוצר והשר
סמוטריץ, מסמנים את
הקרע בין ממשלה שלא
ממש רואה בחקלאות
ערך, לבין דיכטר,
המתנגד בכל כוחו לגישה
זו. בשבועות הקרובים
נדע מי ניצח, החקלאות
או פורום קהלת. דיכטר
או סמוטריץ. בראיון
מיוחד ובלעדי ל'משק
הבקר והחלב' אומר לנו
שר החקלאות ובטחון
המזון "יכול להיות
שמשרד האוצר לא מבין
את חשיבות החקלאות
כחול לבן" •

לשמוע על תכנון ענף החלב. דיכטר

שר החקלאות אבי דיכטר, ידע ימים שקטים יותר, במהלך קריירה ביטחונית ופוליטית של למעלה מ-30 שנה. זה לא סוד כי דיכטר, ציפה לקבל את המינוי לשר הביטחון במקומו של השר גלנט שפוטר על ידי ראש הממשלה. אך נתניהו חיפש יס מן על מלא ומצא אותו ודיכטר נותר במשרד החקלאות, כשר, אולי היחיד בממשלת נתניהו, שהתווכח, נאבק ופועל למען חקלאות כחול לבן ועתידה, ידיד אמת לחקלאים. כי אם זה היה תלוי בשר האוצר סמוטריץ ובפקידי האוצר שחלקם הגיעו מפורום קהלת וחלקם סתם לא מבינים את ערך החקלאות, הרי שמצב ענף החלב והחקלאות בכלל, היה רע הרבה יותר. די להזכר בשר החקלאות הקודם פורר ואת הנזק שגרם לחקלאות, כך שמבחינת החקלאים, אבי דיכטר הוא שר מצוין הנאבק בכל כוחו בממשלה שלא רואה בחקלאות נכס אסטרטגי. כשבועיים לפני כנס מדעי הבקר והצאן ה-34, ניא את השר דיכטר, להתפנות לראיון מקיף ובלעדי עם 'משק הבקר והחלב'. לא על כל השאלות קבלנו תשובות, בטח לא תשובות ברורות יותר לגבי עתיד ענף החלב והסכם 2025. אך ראוי לומר, כי לחקלאות הישראלית יש חבר במשרד החקלאות, כמו גם מנכ"ל המשרד ובאם סמוטריץ לא יצליח בכוונתו לקצץ כשליש מתקציב המשרד ולחסל את שה"מ ועוד אגפים חשובים, יש אופציה שדיכטר יירשם כאחד משרי החקלאות הטובים שהיו נכון לסגירת הגיליון ורגע לפני הכנס המקצועי של הענף, המאבק עדיין בשיאו. חלק מהשאלות קבלנו מרפתנים ברחבי הארץ אבי דיכטר, הראיון.

הישענות על ייצור מקומי

אבי דיכטר חולם על חקלאות ישראלית פורחת ומשגשגת, לאורך כל גבולות ישראל, המייצרת תוצרת איכותית בכמות שתספק את תושבי ישראל. הדרך עוד ארוכה.

לאחרונה התנגדת והצבעת נגד תקציב המדינה, מדוע?

"מבחינתי אין כל צדק בהמשך כיווץ החקלאות, כפי שמעוניין משרד האוצר ואגף התקציבים בפרט. אסטרטגיית ביטחון המזון ל-25 שנה, עד 2050, שאני מוביל במשרד מדברת על הישענות עיקרית על הייצור המקומי, כאשר הייבוא מהווה את ההשלמה. לצד זאת, לאחרונה עברה החלטת ממשלה שאני שמח עליה מאוד – החלטנו להגדיל את הייצור החקלאי בעשור הקרוב בשליש. האמן לי, אני משוחח עם חקלאים רבים והחלטה זו מביאה להם וודאות גדולה, וכן דורשת מאיתנו במשרד וממשרדי הממשלה להירתם למימושה, דרך טיפול בארבעת גורמי הייצור: קרקע, מים, עובדים זרים, מחקר ופיתוח. אי אפשר להעביר החלטת ממשלה להגדלת התוצרת החקלאית מחד, ולקצץ באופן דרסטי את תקציב המשרד. זה לא הולך ביחד, לכן התנגדתי. כעת אנו כמשרד נמצאים במגע עם שר האוצר ואנשיו כדי להגיע להסכמות שיאפשרו למשרד החקלאות לממש את יעדיו ולא להיות מקוצצים בהיקף שהאוצר ביקש בממשלה. כמובן שיש עוד תהליך, הצבעות בוועדה ובכנסת וכו'."

אין פועל משרדן לשמר את החקלאות כחול לבן הפועלת בחלקה הגדול לאורך גבולות ישראל ובשנה האחרונה, לעיתים תחת אש וטילים?

"אני חייב קודם כל לומר שהחקלאות בישובי עוטף עזה ובצפון הארץ הם בראש מעייני מאז טבח השבעה באוקטובר. העשייה שלי מתרכזת בראש ובראשונה בהגעה לשטח, לחקלאים, פעם בשבוע לפחות ויחד עם גורמי המשרד הרלוונטיים אנו פועלים על מנת להבין לעומק את הבעיות ולהגיע לפתרונות במגוון הנושאים שמעסיקים את החקלאים עצמם. עד לפני מספר חודשים היינו יורדים בכל שבוע לדרום, ואחרי שראיתי שהדברים חוזרים בצורה טובה למסלולם, אני מתרכז כבר מספר חודשים בהגעה עקבית לחקלאי הצפון. הצבנו אנשים מתקציב המשרד שיעמדו ישירות מול החקלאים ויסייעו להם עם מס רכוש. במקביל יצאנו עם נהלי התמיכה שעזרו לחקלאים לגדל למרות הכל ולייצר רצף תפקודי ככל הניתן."

נדמה כי משרד האוצר אינו רואה עין בעין כמוך, את חשיבות החקלאות כחול לבן

"אכן, מאוד יכול להיות שמשרד האוצר לא מבין את חשיבות החקלאות כחול לבן, אך לשמחתי הצלחתי לשכנע את חבריי לממשלה בכך. אמנם באופן מסורתי

"משק החלב הוא משק מתוכנן, ולמרות כוונות של משרדים שונים, בראשם האוצר, לסטות מהקו הזה, אין בכוונתי לאפשר זאת.."

אנחנו במאבק למען חקלאות ישראלית. דיכטר

משרד האוצר עומד בשנים האחרונות, עד הגעתי, כחומה בצורה אל מול החקלאות הישראלית, אך החלטת הממשלה האחרונה וכן צוותי העבודה הבין-משרדיים בהובלת מנהל ביטחון המזון במשרד יעבירו את המסר בצורה טובה יותר. לחקלאות הישראלית תפקיד חיוני מאין כמוהו במדינה כמו שלנו, באמצע המזרח תיכון ובאזור בו תמיד יש כאלו שמנסים לקום עלינו לכלותנו. אני מבין את זה, הממשלה מבינה את זה, ראש הממשלה מבין את זה, ובסוף גם האוצר יבין את זה. דומני ששר האוצר כבר מתקרב לקו שאני מוביל בחקלאות ובביטחון המזון."

מחיר המים לחקלאות בישראל הוא מהגבוהים בעולם, המשפיע קשות על החקלאים, בזמנו הבטחת לטפל בנושא, היכן זה עומד?

"אתה צודק. מחיר המים לחקלאות בישראל הוא הגבוה בעולם! במים מושבים אנחנו פי שלושה בממוצע ובשפירים פי שנים ממוצע ה-OECD. אגב ראוי לומר באותו עניין שמחיר המים למשקי הבית בישראל הוא מהנמוכים בעולם. צריך לומר בצורה ברורה - בישראל אין מחסור במים, להיפך, יש עודף מים. כמדינה שפכנו השנה 80 מיליון קוב מים מושבים לים, שזה סדר גודל של מחצית מהשפד", מים שהיו יכולים לשמש חקלאים רבים ולשם אני מכוון. לא הגיוני שחקלאי ישלם 1.43 ש"ח על מים מושבים. אני פועל לכך שהמדינה תשתתף בכמחצית מהסכום הזה, תחת ההיגיון לפיו 'המזהם-משלם', כך שחקלאי ישלם על הטיהור 73 אגורות, והובלת המים עד לחלקה תהיה על חשבון המדינה. משרד החקלאות מקדם הנושא ואני מקווה שבקרוב נראה את הפירות. בנוסף השקעה מאסיבית בתשתיות הולכת המים יחד עם משרד האנרגיה, על מנת להבטיח מים במחירים זולים לחקלאי לכל ראש חלקה, ללא יוצא מן הכלל ולא משנה אם החקלאי גר במטולה, מרום גולן, ניצנה או בקעת הירדן."

גיל החקלאים בישראל הוא מהגבוהים בעולם, איך אתה כשר החקלאות, מתמודד ופועל בעניין הזה ולייצר מנגנונים שימשכו צעירות וצעירים לחקלאות?

"אתה נוגע בנקודה חשובה והגדרתי את הטיפול בה במסגרת תפקידי. גיל החקלאי בישראל עומד על ממוצע של 65. ברמה האישית אין לי שום דבר נגד הגיל הזה,

"אני תמיד אומר שאם אגף התקציבים היה מקים את המדינה, לא היה לנו היום מוביל ארצי. תחשוב על זה, פרויקט בסדר גודל כמו המוביל הארצי, בראשית ימיה של המדינה, היה טירוף לבנות אם אתה מגיע מתוך אגף התקציבים ולא מהשטח..."

LOVOL

AGRICULTURE

הירוק החדש!

טרקטורים מבית טוב

עכשיו במלאי!

צפניק

www.czapnik.co.il

אבל זה לא גיל למהפכות, ואנחנו צריכים למשוך אנשים צעירים שיגרמו לחקלאות הישראלית לשגשג, לא פחות. בעניין הזה הצגנו תוכנית לשר המשפטים, המרכז את פעולות התקומה בצפון ובדרום וכן המענים השונים לחיילים משוחררים ומילואימניקים. בתוך התוכנית הזו אנחנו נספק ליווי ושיפור ההכשרה החקלאית המקצועית, נקדם העברה בין-דורית של משקים חקלאיים, נתמוך כספית בהקמת משקים חדשים וחיידוש משקים קיימים ונבצע איתור, הכשרת והנגשת קרקעות חקלאיות ביישובים חקלאיים ומחוצה להם. אני מאמין שכאשר חבר'ה צעירים, יזמים לכל דבר ועניין, יבינו את המשמעות העסקית האדירה שיש בחקלאות, לצד כמובן תמיכה שלנו במשרד ושל המחקר והפיתוח הישראלי, שמצוי באמת בחזית הטכנולוגיה החקלאית, זה יקרה".

שאלות רפתנים מרחבי הארץ

אנחנו במערכת פנינו לכמה רפתנים ברחבי הארץ שיפנו שאלות בנושאים החשובים להם, משק מתוכנן, הגבלת מכסת חלב, שמירת הרפת הקטנה ועוד.

האם יש בכוונתך, לפעול לגיבוש תוכנית שתחזק את רפת החלב הישראלית, לאחר שכולם ראו את חשיבותה ופעילות הרפתנים תחת אש?

"משק החלב הוא משק מתוכנן, ולמרות כוונות של משרדים שונים, בראשם האוצר, לסטות מהקו הזה, אין בכוונתי לאפשר זאת. מדובר בעוגן שב-20 השנים האחרונות, כאשר האוכלוסייה גדלה ב-50%, גם תנובת החלב גדלה ב-50%, זאת לעומת ירקות ופירות שבתקופה הזו לא גדלו באחוז אחד, לצער כולם. אני מתכוון להמשיך במגמה הזו, של הגדלת תנובת החלב בהתאם לתכנון הקיים, תוך התייעלות, לדוגמא: הגדלת מספר העובדים הזרים בכל רפת - מגבלת סרק שהסרנו אותה בשנה האחרונה והגדלת המספוא בארץ, כחלק מהגדלת החיטה המיוצרת בארץ".

האם תפעל להגבלת חלב במכסה ולהקמת מחלבות נוספות להגברת התחרות?

"אנחנו בעד תחרות, גם במשק החלב. תמונת המצב במחלבות היום, על השונות הגבוהה מדי לטעמי בין יצרניות חלב מפיקות לאחרות שאינן או כמעט ואינן מייצרות חלב שכזה, היא סוגיה שנפעל לתקן אותה".

האם תפעל ליצירת בסיס הוגן יותר מהקיים, שבו החקלאי הישראלי יתחרה מול הייבוא?

"התייעלות בייצור החלב בישראל, בין אם הגדלת התנובה בחלב לפרה ובין אם בהפחתת עלויות בהכנסת אוטומציה ורובוטיקה בתחום הרפת. זה התהליך הבריא ביותר להגיע להוזלת מחירים, שהיא התחרות הטובה ביותר כנגד מוצרי חלב מחו"ל".

כיצד ניתן להבטיח שמירה על האדמות החקלאיות שבחלקן הגדול נמצאות לאורך גבולות ישראל?

"לצערי הסתבר לי בתקופת כהונתי כשר החקלאות וביטחון המזון, שמדי שנה נגסות 30 אלף דונם קרקעות חקלאיות לטובת עניינים חשובים כמו בניית שכונות, כבישים ומסילות ברזל, אך ללא שום התייחסות לפגיעה שיש בכך ביכולת לייצר תוצרי חקלאות. אני נמצא בשלבים מתקדמים, בתיאום עם שר הפנים, מנהל התכנון, שר השיכון ורמ"י ומשרד האוצר, לקדם תוכנית מתאר ארצית לחקלאות, במטרה להבטיח שהיצע הקרקעות לחקלאות לא יפחת ואף יגדל".

אך, אם בכלל, ניתן לשמור על הרפת הקטנה?

"כל עוד חקלאי עומד בתקן של ייצור חלב בריא בתנאים מקובלים של רפת קטנה, אין שום כוונה לפגוע בו".

אך משרדך מתכנן לעזור לחקלאים ולרפתות בצפון הנמצאים בקו האש כבר למעלה משנה?

"דווקא בגלל המצב הקשה בצפון בשנה האחרונה, תיעדפנו את הגדלת המכסה לרפתות בצפון, בדיוק כפי שעשינו שנה לפני כן בדרום".

משרד החקלאות בראשותך שינה את שמו והוסיף את ביטחון המזון, אך משרד האוצר לא ממהר לשחרר תקציבים ולא רואה עין בעין את דחיפות הנושא, תגובתך?

"אני תמיד אומר שאם אגף התקציבים היה מקים את המדינה, לא היה לנו היום מוביל ארצי. תחשוב על זה, פרויקט בסדר גודל כמו המוביל הארצי, בראשית ימיה של המדינה, היה טירוף לבנות אם אתה מגיע מתוך אגף התקציבים ולא מהשטח. אני והצוות המקצועי במשרד פועלים כל העת כדי להחדיר באנשי האוצר את החזון שלנו לביטחון מזון עבור מדינת ישראל. זה לא תמיד קל, אבל האמן לי, גם הם בסופו של דבר יבינו את החשיבות הרבה שיש בתוכנית ביטחון מזון לאומית. תוכנית ביטחון המזון מקודמת היום בשישה צוותים ממספר משרדי ממשלה, ותוצג בתחילת 2025. זהו נושא כבד משקל שמשרד החקלאות בהובלתי מנהל באופן ישיר ובשיתוף משרדי ממשלה נוספים, לאור מורכבותו שלשמחתי מובנת לא רק אצלנו במשרד, אלא בזרועות ממשלה רבות ומגוונות שנוגעות כל אחת בתחומה לביטחון המזון של ישראל".

בסוף 2025 מסתיים ההסכם בין יצרני החלב לממשלה, הענף חייב שקט וביטחון לעתיד. האם אתה פועל לחתימה על הסכם חדש ארוך טווח, שישמור על התכנון וימנע המשך יבוא פרוע?

"במשק חלב מתוכנן חייבת להיות מודעות להמשכיות רמת מחירים סבירה, מתואמת בינינו לבין משרד האוצר. אסור שצד אחד יפתיע את הצד האחר". ▲

אני והצוות המקצועי במשרד פועלים כל העת כדי להחדיר באנשי האוצר את החזון שלנו לביטחון מזון עבור מדינת ישראל

לקראת כנס מדעי הבקר והצאן ה-34 המגזין 'משק הבקר והחלב' מברך ומאחל כנס פורה ומפרה

המגזין האחראי, האמין, המקצועי שמטרתו הפצת והעשרת הידע והמידע לשימושו ורווחתו של הרפתן ושגשוג ענף החלב.

פרנסה שגשוג ועתיד בטוח לענף החלב.

מתפללים לחזרתם, עכשיו, של כל החטופים והחטופות

כי משמילי רק חלב ישראלי

